

Normenlijst hygiënerichtlijn voor instellingen voor volwassenen met een lichamelijke of verstandelijke beperking

1 Toelichting

In dit document vindt u een opsomming van alle normen uit de hygiënerichtlijn voor instellingen voor volwassenen met een lichamelijke of verstandelijke beperking. De paragraafnummering komt overeen met de nummering in de richtlijn. U kunt deze normenlijst gebruiken om een checklist te maken die past bij uw situatie. Let wel, de normen dienen inhoudelijk hetzelfde te blijven om te voldoen aan de hygiënerichtlijn. Als normen niet van toepassing zijn, dan kunt u dat in de lijst aangeven door bijvoorbeeld 'n.v.t.' als optie toe te voegen. Wanneer geen normen zijn opgenomen in de paragraaf dan staat achter de paragraaftitel: "Geen normen van toepassing".

2 Algemene hygiëne

- Zorg dat uw medewerkers goed weten hoe infectieziekten worden overgebracht én wat ze hier tegen kunnen doen.

2.1 Persoonlijke hygiëne van medewerkers

Algemene regels

- Draag uw haren kort, in een paardenstaart, opgestoken of in een schone, strakke hoofddoek.
- Dek open wondjes af met een waterafstotende pleister.
- Gebruik eenmalige zakdoeken en gooi deze na gebruik meteen weg.

- Voert u verzorgende, verpleegkundige of medische handelingen uit bij cliënten? Let dan op het volgende:
 - Knip nagels kort en draag geen kunstnagels.
 - Gebruik geen nagellak.
 - Draag geen hand- en polssieraden, zoals een trouwring of horloge.

Handhygiëne

- Was of desinfecteer uw handen volgens de stappen in paragraaf 7.2.
- Was uw handen met water en vloeibare zeep als ze zichtbaar vuil zijn. Gebruik dan geen handdesinfecterend middel; door zichtbaar vuil vermindert de werking.
- Zijn uw handen niet zichtbaar vuil? Dan mag u kiezen of u uw handen wast of desinfecteert.
- Was of desinfecteer uw handen onder andere:
 - na een toiletbezoek (en na het helpen of verschonen van cliënten);
 - voor en na verzorgende, verpleegkundige en medische handelingen;
 - na contact met lichaamsvloeistoffen zoals ontlasting, urine, bloed, wondvocht, speeksel, braaksel of sperma;
 - na het uittrekken van handschoenen;
 - na hoesten, niezen of het snuiten van de neus.

- Gebruik alleen handdesinfecterende middelen die zijn toegelaten door het Ctgb.
- Gebruikt u handcrème? Gebruik dan bij voorkeur een tube. Crèmes in potten raken sneller besmet met ziekteverwekkers.

Handschoenen

- Draag handschoenen wanneer uw handen in aanraking kunnen komen met lichaamsvloeistoffen. Dit is bijvoorbeeld bij:
 - het helpen van cliënten op het toilet;
 - het schoonmaken of desinfecteren van voorwerpen of oppervlakken waar lichaamsvloeistoffen op zitten;
 - het sorteren van de vuile was.

- Gebruik in bovenstaande gevallen alleen handschoenen:
 - die gemaakt zijn van poedervrije latex of nitril;
 - die voldoen aan de NEN normen EN 420, EN 455 en EN 374;
 - uit een verpakking waarop een CE-markering staat;
 - uit een verpakking waarop de naam en het adres van de producent staat. Als dit geen adres binnen de EU is, moet ook de naam en het adres van de EU-vertegenwoordiger vermeld zijn.
- Heeft u een latexallergie type I of vermoedt u dat u allergisch bent? Gebruik dan nitril.
- Vermijd contact met deurklinken, telefoons en andere apparaten en materialen wanneer u handschoenen draagt.
- Gebruik handschoenen eenmalig en verwissel deze per cliënt. Trek handschoenen na gebruik direct binnenstebuiten uit, zonder hierbij uw polsen aan te raken, en gooi ze weg.

Kleding

- Draag schone kleding tijdens verzorgende, verpleegkundige en medische handelingen. Trek schone kleding aan als de kleding zichtbaar vervuild is met lichaamsvloeistoffen. Hiervoor moet dus een reservesetje (privé- of dienst)kleding aanwezig zijn.
- Draag tijdens verzorgende, verpleegkundige en medische handelingen bovenkleding met korte mouwen of rol de mouwen op tot boven de ellebogen wanneer uw handen of kleding in aanraking kunnen komen met lichaamsvloeistoffen.
- Draag tijdens verzorgende, verpleegkundige en medische handelingen **geen** sjaals, vesten of andere loshangende accessoires die tegen de cliënt aan kunnen komen.

Beschermende middelen (anders dan handschoenen)

- Draag een wegwerpschort bij cliëntgebonden handelingen waarbij uw kleding vervuild kan raken met lichaamsvloeistoffen.

2.2 Huishoudelijk afval

- Voorkom dat huishoudelijk afval zich ophoopt op plaatsen waar plaagdieren bij kunnen.

2.3 Voedselveiligheid

- Bepaal volgens welke Hygiënecode er op uw locatie wordt gewerkt. Zorg dat de gekozen code alle voedselprocessen in uw centrum dekt.
- Zorg dat iedereen die betrokken is bij voedselprocessen volgens de Hygiënecode werkt.

2.4 Dieren

- Bij cliënten met huisdieren dient er met de cliënt een overeenkomst te zijn waarin alles over de gezondheid van het dier is vastgelegd.
- Bij binnenkomst dient het dier gezond te zijn en de benodigde vaccinaties te hebben gehad. Dit kan worden vastgelegd in de overeenkomst.
- Zorg dat er afspraken zijn over de frequentie en werkwijze van schoonmaak. Dit is afhankelijk van het soort en aantal dieren.
- Zijn er dieren ziek? Ga hygiënisch te werk en let extra goed op uw persoonlijke hygiëne.
- Vermijd direct contact met zieke dieren en hun uitwerpselen en draag beschermende kleding en materialen, zoals een masker, overall en handschoenen. Gooi deze na (eenmalig) gebruik weg en was de overall/ kleding op minimaal 60 °C
- Zet verdachte dieren direct in quarantaine en zorg dat cliënten niet in contact komen met zieke dieren.

3 Hygiëne van cliënten

3.1 Persoonlijke hygiëne van cliënten

Benodigde materialen

- Zorg dat elke cliënt een set persoonlijke toiletartikelen heeft.

Handelingen

- Leer cliënten aan dat ze hun handen wassen:
 - na een toiletbezoek;
 - voor én na het eten;
 - na niezen, hoesten en afvegen van de neus;
 - na contact met vuile kleding, afval en zand.

- Leg cliënten, indien mogelijk, uit dat ze tijdens het niezen of hoesten:
 - niet in de richting van iemand anders kijken maar het hoofd wegdraaien of -buigen;
 - een zakdoek, de elleboogplooï of een hand voor de mond houden.

- Stimuleer cliënten met een verstandelijke beperking zich regelmatig te wassen en hun tanden of kunstgebit te poetsen. Bepaal als instelling de minimale frequentie. Laat een medewerker de cliënt wassen en tanden poetsen als de cliënt het zelf niet kan.

- Laat cliënten met hoortoestellen hun oorstukje minimaal wekelijks schoonmaken volgens voorschrift van de fabrikant. Laat een medewerker deze taak overnemen als de cliënt het zelf niet kan.

3.2 Seksuele voorlichting

- Informeer cliënten over het belang van veilige seks.
- Geef cliënten zo nodig condooms en voorlichtingsmaterialen over soa's, of leg deze op een toegankelijke plek.

4 Medische en verpleegkundige zorg

4.1 Verpleegkundige handelingen

- Laat nieuwe en herziene protocollen en werkinstructies voor verpleegkundige handelingen beoordelen door een deskundige op het gebied van infectiepreventie.

- Zorg dat in de protocollen en werkinstructies de juiste hygiëne- en infectiepreventiemaatregelen zijn opgenomen. Neem in ieder geval alle onderstaande maatregelen op die van belang zijn voor de handeling:

Vorbereiding

- Zet voordat u begint alle benodigdheden klaar binnen handbereik, op een schone ondergrond (zoals een schone handdoek). Plaats ook een afvalzakje binnen handbereik, zodat u vuile materialen direct kunt weggooien.
- Controleer de houdbaarheidsdatum van alle materialen vóór elke handeling.
- Controleer of de verpakkingen van steriele materialen onbeschadigd en ongeopend zijn.
- Voorkom tocht tijdens de handeling, om het opwarrelen van stof te voorkomen.
- Open steriele materialen pas als u klaar bent om met de handeling te beginnen en laat ze na opening op de binnenkant van hun verpakking liggen.
- Was of desinfecteer uw handen direct vóór iedere verpleegkundige handeling, vlak voordat u handschoenen aantrekt.

Tijdens de handeling

- Draag handschoenen wanneer uw handen in aanraking kunnen komen met lichaamsvloeistoffen.
- Draag een wegwerpschort wanneer uw kleding besmet kan raken met lichaamsvloeistoffen.
- Draag een mondneusmasker met spatscherm of losse veiligheidsbril als er tijdens de handeling lichaamsvloeistoffen in het gezicht kunnen spatten.
- Raak met handschoenen zo min mogelijk oppervlakken aan, om besmetting met micro-organismen te voorkomen.
- Desinfecteer waar nodig de aansluitpunten van materialen, voordat u nieuwe aansluit.

Na de handeling

- Gooi instrumenten en materialen die bedoeld zijn voor eenmalig gebruik (zoals handschoenen en mondneusmaskers) direct na de handeling weg. Maak een spatscherm of veiligheidsbril na gebruik schoon en desinfecteer hem vervolgens, of gooi hem ook weg.
- Was of desinfecteer uw handen na het uittrekken van de handschoenen.
- Noteer de openingsdatum en -tijd op materialen die na openen beperkt houdbaar zijn, zoals zalven en spoelvloeistoffen. Gebruik spoelvloeistof tot maximaal 24 uur na opening. Noteer ook de naam van de cliënt; geopende materialen mogen niet bij andere cliënten gebruikt worden.

Verblijfskatheter

- Ontkoppel de urineopvangzak alleen van de katheter bij het verwisselen van de opvangzak of katheter, bij het spoelen van de katheter (alleen op medische indicatie), bij verstopping door gruis of bloedstolsels in de katheter, bij lekkage van de opvangzak of als de zak vies gaat ruiken.
- Voorkom bij een urineopvangzak met aftapkraan dat het kraantje tijdens het aftappen in aanraking komt met het urinaal of de beker waarin de urine wordt opgevangen.
- Leeg de urineopvangzak in een pospoeler. Gooi de lege urineopvangzak weg.

Tracheacanule

- Verwijder binnencanules twee keer per dag en reinig ze.
- Maak een gaasje nat met water uit een stromende kraan en maak hiermee de buitenkant van de binnencanule schoon. Maak de binnenkant schoon met wattenstokjes. Gebruik geen pijpenragers, deze kunnen de canule beschadigen.
- Gooi de handschoenen na het schoonmaken weg en trek nieuwe aan voor het terugplaatsen van de canule.
- Zet de droge binnencanule terug in de buitencanule.

Sondes

- Pas handhygiëne toe voor het aansluiten of toedienen van sondevoeding. Het is niet nodig om handschoenen te dragen.

- Bij continue toediening van de voeding geldt:
 - Vervang de zak of fles met voeding binnen 24 uur.
 - Vervang het toedieningssysteem tot aan de sonde na maximaal 96 uur.
- Wordt de voeding in bolus toegediend, let dan op het volgende:
- Bewaar de sondevoeding na openen maximaal 24 uur in de koelkast, in een afgesloten zak of fles. Noteer hiervoor de datum en tijd van openen. Uitzondering: gebruik sondevoeding die niet in de koelkast mag worden bewaard (vanwege klonteren bij lage temperaturen) direct na openen en gooi restjes weg.
- Sluit de voedingssonde of PEG-katheter na elke toediening af met een schoon dopje.
- Spoel een PEG-katheter na iedere toediening van voeding of medicijnen door met 2030 cc kraanwater. Doe dit minimaal vijf keer per dag.
- Gebruik voor het doorspoelen een cliëntgebonden spuit. Hergebruik deze spuit maximaal 24 uur. Noteer hiervoor de naam van de cliënt en de datum en tijd van ingebruikname. Heeft de cliënt een schimmelinfectie (waar dan ook op het lichaam) of is de spuit beschadigd, bewaar hem dan niet maar gooi hem direct na gebruik weg.
- Maak spuiten die worden hergebruikt na gebruik schoon in een sopje. Leg de stamper en huls daarna los van elkaar te drogen op een schone, droge doek of in een uitlekbakje waarin geen water kan blijven staan. Maak het aanrecht na het schoonmaken droog met papier.

Gebruik van po's en urinalen

- Gebruik po's en urinalen bij voorkeur cliëntgebonden.
- Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen als er risico is op direct contact met urine en/of feces of risico op aerosolvorming.
- Reinig en desinfecteer po's en urinalen in een pospoeler of gebruik een vermaler.
- Reinig en desinfecteer po's en urinalen in een pospoeler.

- Bij gebruik van een vermaler geldt:
 - Dek een gebruikte wegwerppo af tot aan verwerking door het vermaalsysteem.
 - Toon de gebruiksinstructies van de fabrikant duidelijk zichtbaar in de directe omgeving van het vermaalsysteem.
 - Instrueer medewerkers in het correcte gebruik van het vermaalsysteem.
 - Plaats de gebruikte volle po/urinaal/maatbeker zo snel als mogelijk in het vermaalsysteem, sluit de deur en start direct het programma. Pas aansluitend handhygiëne toe.

- Leeg po's/urinalen/maatbekers niet handmatig in een toilet of pospoeler. Het voorzichtig legen van een maatbeker in het toilet is alleen toegestaan bij afwezigheid van een pospoeler of vermaalsysteem. Het afwezig zijn van een pospoeler of vermaalsysteem is alleen toegestaan onder voorwaarden (zie de WIP-richtlijn).

Urine- en stomaopvangzakken

- Urine- en stomaopvangzakken zijn voorzien van een terugslagklep.

- Urine- en stomaopvangzakken zijn voorzien van een aftappunt.

- Urinebeenzakken worden voor de nacht doorgekoppeld naar een schone standaard urine-opvangzak (de beenzak wordt dus niet afgekoppeld).

- Vervang een urine-opvangzak (standaard en been) wekelijks en direct bij veel verontreinigingen in de zak of bij lekkage.

- Koppel een urine-opvangzak alleen tussentijds af als dit noodzakelijk is; sluit aansluitend een schone zak aan.

- Was materiaal ter fixatie van stomamateriaal (bijvoorbeeld gordels, bandages) wekelijks op minimaal 60°C en een volledig wasprogramma en direct bij zichtbare verontreiniging.

4.2 Steriele instrumenten en materialen

- Controleer de houdbaarheidsdatum van steriele instrumenten en materialen periodiek (bijvoorbeeld maandelijks) en vóór gebruik. Gebruik de instrumenten en materialen niet na deze datum.

- Sla steriele instrumenten en materialen stofvrij en droog op, op zo'n manier dat ze niet beschadigen.
- Gebruik de instrumenten en materialen niet als de verpakking:
 - beschadigd of gescheurd is;
 - (deels) geopend is;
 - vochtig is of vochtkringen vertoont;
 - vuil is geworden.

4.3 Omgang met scherp afval

- Gebruik veilige naaldsystemen met een ingebouwde beveiliging.
- Doe hoesjes **nooit** terug op de naald.
- Gooi naalden en andere scherpe wegwerpinstrumenten die de huid of slijmvlies doorboren, direct na gebruik in een naaldcontainer. Gooi dit scherpe afval dus **nooit** in een gewone afvalcontainer!
- Gebruik alleen naaldcontainers met:
 - het UN-keurmerk;
 - het juiste UN-nummer;
 - een biohazardteken.
- Zorg dat de naaldcontainer tijdens het prikken of snijden altijd binnen handbereik staat.
- Zorg dat het deksel van de naaldcontainer goed vast zit.
- Vervang naaldcontainers wanneer ze tot de maximale vullijn vol zitten. Sluit het deksel en lever de volle naaldcontainer in volgens het protocol van uw instelling. Zet direct een nieuwe naaldcontainer neer.

4.4 Prik-, snij-, bijt- en spataccidenten

- Ontwikkel een protocol voor prik-, snij-, bijt- en spataccidenten en stel uw medewerkers hiervan op de hoogte. In dit protocol moet in ieder geval het volgende staan:

- Bij bloed-bloed- of bloed-slijmvliescontact (bijvoorbeeld wanneer bloed in het oog of de mond is gespat) moeten **zo snel mogelijk** de volgende stappen worden genomen:
 - Laat een wondje goed doorbloeden.
 - Spoel het wondje of het slijmvlies met water of fysiologisch zout.
 - Ontsmet een wondje (slijmvliezen niet!) met een wond desinfecterend middel voorzien van een RVG-nummer (bijvoorbeeld Betadine of Sterilon).
 - Dek het wondje zo nodig af.
 - Neem direct hierna contact op met de instantie die volgens uw lokale protocol het accident moet behandelen. De deskundige maakt vervolgens een inschatting van de risico's en bespreekt het te volgen beleid.

- Bij melding wordt een risico-inschatting gemaakt en worden eventuele vervolgstappen bepaald. Noteer hiervoor de volgende gegevens:
 - De personen die bij het accident zijn betrokken.
 - Het type verwonding (bijv. prik- of bijtwond).
 - Het materiaal waarmee iemand verwond is (het type naald in het geval van een prikaccident).

4.5 Een infectieziekte in uw instelling

Meldingsplicht

- Meld infectieziekten volgens de regels omschreven in het LCI-draaiboek Wet publieke gezondheid, Artikel 26 meldingen instellingen. Zorg dat duidelijk is wie de melding doet.

- Om een infectieziekte zo goed mogelijk te bestrijden heeft de GGD zo veel mogelijk informatie nodig. Houd deze gegevens bij.

- Bepaal samen met de behandelend arts en deskundigen van de GGD welke maatregelen u moet nemen.

Maatregelen bij besmetting

- Stimuleer medewerkers de volgende symptomen direct te melden bij de bedrijfsarts of afdelingshoofd:
 - infecties aan de handen;
 - een luchtweginfectie;
 - huidaandoeningen;
 - steenpuisten;
 - ontstekingen aan ogen (conjunctivitis);
 - geelzucht;
 - acute of aanhoudende diarree en/of braken;
 - na opname of werken in een buitenlands ziekenhuis (i.v.m. een verhoogd risico op MRSA).

MRSA

- Verzorg een cliënt die besmet is met MRSA op een eenpersoonskamer met eigen sanitaire voorzieningen.
- Leg cliënten met MRSA uit wanneer en hoe ze handhygiëne moeten toepassen.
- Laat medewerkers met psoriasis of eczeem geen cliënten met MRSA verzorgen.

Persoonlijke hygiëne en beschermingsmaatregelen

- Draag handschoenen, een wegwerpschort met lange mouwen en een chirurgisch mondneusmasker met neusklem tijdens:
 - de verzorging van de cliënt;
 - de schoonmaak van de kamer en het sanitair van de cliënt;
 - het opmaken en afhalen van het bed.
- Trek bovengenoemde persoonlijke beschermingsmiddelen aan voordat u de kamer binnengaat.
- Druk de neusklem van het mondneusmasker goed aan op uw neus.

- Trek na bovenstaande handelingen bij de cliënt de persoonlijke beschermingsmiddelen uit. Doe dit in de kamer van de cliënt en volg hierbij de volgende stappen in onderstaande volgorde:
 - Trek de handschoenen uit en gooi ze weg.
 - Desinfecteer de handen met handdesinfectans of was ze met water en zeep.
 - Trek het schort uit en gooi deze weg.
 - Doe het mondneusmasker af. Houd hierbij alleen de zijkant van het masker vast om besmetting van de handen te voorkomen. Gooi het masker direct weg.
- Desinfecteer of was de handen direct na het verlaten van de kamer opnieuw.
- Laat iedereen direct na het verlaten van de kamer de handen desinfecteren of wassen.

Norovirus

- Verzorg een cliënt die besmet is met het norovirus bij voorkeur op een eenpersoonskamer. Als er meerdere cliënten ziek zijn mogen zij op een gezamenlijke kamer (cohort verpleging).
- Zorg voor cliëntgebonden gebruik van sanitair óf zorg voor een scheiding in sanitair voor zieke cliënten en niet-zieke cliënten.
- Pas handhygiëne toe volgens de afspraak in uw instelling.
- Leg cliënten met het norovirus uit wanneer en hoe ze handhygiëne moeten toepassen.

Persoonlijke hygiëne en beschermende maatregelen

- Draag een halterschort, handschoenen en een FFP1-mondneusmasker. Het FFP1-mondneusmasker draagt u bij werkzaamheden waarbij u in contact kunt komen met braaksel of diarree van een persoon die (waarschijnlijk) besmet is met het norovirus. Draag deze beschermende middelen ook bij het opmaken en afhalen van het bed.
- Trek bovengenoemde persoonlijke beschermingsmiddelen aan voordat u de kamer binnengaat.
- Zorg dat er FFP1-maskers bij de ingang van de kamer van de cliënt klaarliggen.

- Gooi de persoonlijke beschermingsmiddelen direct na gebruik weg in een afsluitbare afvalbak, bij voorkeur met pedaal. Desinfecteer direct daarna de handen of was ze met water en zeep en droog ze af aan een papieren handdoekje.

Bijzonder resistente micro-organismen (BRMO)

- Heeft een cliënt of medewerker een BRMO? Schakel dan altijd een deskundige infectiepreventie in, bijvoorbeeld van uw regionale GGD. Hij of zij kan u tegen uurtarief adviseren over de maatregelen die nodig zijn om verdere verspreiding te voorkomen.

5 Schoonmaken en desinfecteren

5.1 Desinfecteren

- Let op:** desinfecteer alleen als er éérs is schoongemaakt. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil en stoffig is.
- Desinfecteer een oppervlak of voorwerp als er bloed of een andere lichaamsvloeistof met zichtbare bloedsporen op zit. Dit geldt ook als het bloed er al lang op zit; ook in oud bloed kunnen ziekteverwekkers overleven.
- Is er in uw instelling een ongewoon aantal personen met een (vermoedelijke) infectieziekte? Desinfecteer dan alleen als dit door een arts of uw GGD wordt aangeraden.
- Draag bij het desinfecteren altijd wegwerphandschoenen en was de handen na afloop met water en zeep.
- Desinfecteer alleen met middelen die zijn toegelaten door het Ctgb. Zie 'Toegelaten desinfecterende middelen voor oppervlakken, materialen en handen' hieronder voor meer informatie.
- Gebruik een desinfecterend middel altijd volgens de gebruiksaanwijzing.

Toegelaten desinfecterende middelen voor oppervlakken, materialen en handen

- Gebruik alleen een desinfecterend middel dat door het Ctgb is toegestaan. Controleer in het actueel gebruiksvorschrift dat het middel:
 - geschikt is voor het 'materiaal' (bijv. handen, harde oppervlakken) dat u wilt desinfecteren; en
 - effectief is tegen de micro-organismen die u wilt doden.

5.2 Schoonmaken

- Geef iedereen die schoonmaakt instructie over de juiste manier van schoonmaken en de middelen die ze hiervoor moeten gebruiken.
- Maak alleen schoon met middelen die ook daadwerkelijk als schoonmaakmiddel worden verkocht, zoals een allesreiniger. Gebruik de middelen volgens de instructies op de verpakking.
- Bewaar de schoonmaakmiddelen in de originele verpakking en zorg ervoor dat het etiket leesbaar blijft.
- Gebruik dagelijks schone materialen.
- Gebruik verschillende materialen voor sanitaire en andere ruimten.
- Vervang schoonmaakmaterialen en sopwater als ze zichtbaar vuil zijn.
- Laat natte schoonmaakmaterialen na gebruik nooit in emmers achter, om te voorkomen dat ziekteverwekkers uitgroeien.
- Was schoonmaakmaterialen zoals moppen en doeken na gebruik op 60°C. Laat ze daarna drogen, aan de lucht of in een wasdroger. Of gebruik wegwerpmaterialen en gooi deze direct na gebruik weg.
- Vervang het filter van de stofzuiger zo vaak als de fabrikant voorschrijft.
- Berg schoonmaakmaterialen en middelen op in een speciaal daarvoor bestemde opslagruimte.

- Draag handschoenen bij het schoonmaken van voorwerpen of oppervlakken waar lichaamsvloeistoffen op (kunnen) zitten. Kan uw (werk)kleding bij het schoonmaken in contact komen met lichaamsvloeistoffen? Draag dan ook een wegwerpschort. Gooi de handschoenen en het schort weg na het schoonmaken.

6 Bouw en inrichting

6.1 Algemene eisen

Bouwtechnisch

- Leg in de gemeenschappelijke ruimtes gladde vloeren die goed schoon te maken zijn.

6.2 Keuken

Bouwtechnisch

- Zorg voor een vloer die goed schoon te maken is.
- Zorg dat de wand boven het aanrechtblad glad is tot een hoogte waar water en etenswaren tegenaan spatten.
- Zorg dat het aanrechtblad en andere werkoppervlakken glad, onbeschadigd en goed schoon te maken zijn.

Inrichting

- Zorg voor een wastafel met stromend water, een zeepdispenser en handdoekjes. Gebruik bij voorkeur wegwerphanddoekjes. Is dat niet mogelijk? Gebruik dan katoenen handdoeken en vervang deze minimaal elk dagdeel.
- Plaats een afvallemmer die men niet met de handen hoeft te openen (zoals een emmer met voetbediening). Voorzie de afvallemmer van een plastic zak.

6.3 Sanitaire ruimten

Toiletten en postoelen

- Iedereen die van het toilet of een postoel gebruikmaakt, moet de handen kunnen wassen. Daarnaast moet de toiletruimte goed schoon te maken zijn. Dat gaat alleen als muren en vloeren glad zijn en er geen vocht in kan doordringen.
- Zorg dat de vloer en de wanden tot een hoogte waar urine tegenaan kan spatten, geen vocht kunnen opnemen en gemakkelijk schoon te maken zijn.
- Zorg voor een wastafel met stromend water, een zeepdispenser, wegwerphanddoekjes en een afvalbak.
- Zorg dat het toilet een deksel heeft.
- Zorg dat de postoel is gemaakt van glad, niet-absorberend materiaal dat goed schoon te maken is.
- Zorg dat het toilet of de postoel is gemaakt van materialen die bestand zijn tegen reinigings- en desinfectiemiddelen.
- Vervang kapotte toiletten of postoelen direct.
- Plaats in gemeenschappelijke (dames)toiletten een afvallemmer voor maandverband en tampons, of schaf hier een speciale container voor aan.

Douche/badkamer

Inrichting

- Zorg dat de bekleding van een badbrancard onbeschadigd en goed schoon te maken is.
- Zorg voor een wastafel met stromend water, een zeepdispenser en handdoekjes. Gebruik bij voorkeur wegwerphanddoekjes. Is dat niet mogelijk? Gebruik dan katoenen handdoeken en vervang deze minimaal elk dagdeel.
- Zorg dat de vloer en de wanden tot een hoogte waar water tegenaan spat, geen vocht kunnen opnemen en gemakkelijk schoon te maken zijn. Het materiaal op de rest van de muren en het plafond moet goed bestand zijn tegen water en waterdamp.
- Zorg voor een goede ventilatie.

- Plaats een luiieremmer of afvalbak met voetpedaal in de buurt van de verschoonplek. Voorzie de afvallemmer van een plastic zak.

Spoelruimte

- Houd schone en vuile po's en urinalen gescheiden.
- Plaats een gebruikte po/urinaal/maatbeker zo snel als mogelijk in de desbetreffende houder van de pospoeler, sluit de deur en start direct het programma. Pas aansluitend handhygiëne toe.
- Leeg po's/urinalen/maatbekers altijd machinaal in de pospoeler (leeg deze dus niet handmatig, ook niet in het toilet).
- Plaats de afgesloten po op een daartoe aangewezen plek/opbergrek voor vuile po's als de pospoeler in gebruik is.
- Dek een gebruikte po/urinaal af tot aan invoer in de pospoeler.

6.4 Separeercel

Bouwtechnisch

- Maak wanden en vloeren van een glad, niet-absorberend materiaal dat goed schoon te maken is.

Inrichting

- Zorg voor een matras met afwasbare matrashoes.
- Zorg voor fixatiemateriaal dat goed schoon te maken is.

6.5 Snoezelruimte

Geen normen van toepassing.

6.6 Kleine zwembaden

Bouwtechnisch

- Zorg dat de wanden en bodem van dit zwembadje van glad materiaal zijn gemaakt, zodat het goed schoon te maken is.

Inrichting

- Vul het bad met drinkwater en ververs dit minimaal dagelijks.
- Zorg dat badmaterialen (zoals trapjes en speelgoed) van een materiaal zijn gemaakt dat goed schoon te maken is.
- Zorg dat er geen (huis)dieren in het badje komen.

6.7 Binnenmilieu

Luchten en ventileren

- Zorg voor een goed werkend ventilatiesysteem. Ventileer alle ruimtes 24 uur per dag.
- Lucht minstens één keer per dag alle ruimtes. Doe dit bij voorkeur ook tijdens het drogen van de was, koken, douchen, klussen of als er een ongewoon groot aantal mensen in het pand is.
- Heeft u een mechanisch ventilatiesysteem? Voer dan onderhoud uit volgens de aanwijzingen in het schoonmaakschema 'Algemeen' in paragraaf 7.1.

Temperatuur- en vochtbalans

- Stel de temperatuur overdag in algemene ruimtes op ongeveer 20 °C, en in slaapkamers op 17 °C.
- Zorg dat de temperatuur niet lager dan 15 °C wordt.

6.8 Legionellapreventie

Legionellapreventie volgens Drinkwaterbesluit, Bhvz en Activiteitenbesluit

- Laat voor uw waterinstallatie(s) een legionellarisicoanalyse uitvoeren wanneer u onder een van deze besluiten valt.
- Stel op basis van de risicoanalyse een beheersplan op. Hierin staan de maatregelen die u moet nemen om de groei van de bacteriën te beheersen, en welke controles u moet uitvoeren.

- Laat de risicoanalyse en het beheersplan voor uw drinkwaterinstallatie opstellen door een BRL 6010-gecertificeerd bedrijf. Voor de overige installaties is dit niet verplicht, maar wel aanbevolen.
- Voer de maatregelen en controles uit het beheersplan uit.
- Houd een logboek bij van alle maatregelen en controles.
- Bovenstaande eisen zijn een samenvatting van de overeenkomsten in regelgeving. Ga in de betreffende regelgeving na aan welke **aanvullende** eisen u moet voldoen.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid

Postbus 1 | 7200 BA Bilthoven

E-mail: lchv@rivm.nl

Web: www.lchv.nl